

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

'Glasilo Slovenske krajine'

Oglase sprejema uredništvo, upravnistvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više odvsake reči pol D. Med tekstom cm² 1'50 D., v »Poslanom« 2'50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

Argentiniya — kolonija.

Verstveni i socijalni položaj kakše pokrajine spoznamo po tom, kelko ljudi se od tam mora seliti v druge kraje. Navadno se človek krčevito drži svojega doma. Lūbo doma, što je ma, pravi pregovor. Trpljenje pa stradanje je tudi doma dosta ležejše kak pa v tūhinskom. Človek najmre ne žive samo za svoj želo-dec, nego je družabno bitje, to je žive v družbi i se počuti srečnoga, da je samo v družbi drugih. Pri puščavnikaj je le zmagala velka lūbezen do krščanske popolnosti, da so se zamogli odtrgati od svoji rojakov i živeti samotno življenje. Naj bole pa se vsaki razmi z rojaki svojega kraja. Či smo pri vojakaj kakšče meli dobre prijatele s tūhinskoga, kda smo se kder znajšli z domačim človekom, je bio te dosta lūblenejši kak pa tūhinec. Da se teda človek seli kama na tūhinsko, že mora biti nekaj posebnoga, ali tak velka lūbezen do višesnji dūhovni dobrin, ali pa tak velka nevolja, da mora nekak zapustiti svojo rojstno grūdo, pa iti z rokami za delom, da zasluži krūj sebi i svojim domačim.

Naša pokrajina je od nekaj desetletij naprej zemlja izseljavanja. Že naši sezonski delavci kažejo, ka nam Slovenska Krajina ne nosi, ka nam je za vsakdenešnje potrebčine potrebno. Dosta več nam pa pove izseljavanje i iskanje dela po tūhinski državaj. Pred bojnov se je največ ljudi izselilo v Ameriko. Vnogi je to pomagalo, da so si konči nekaj zmogli z najhūjšega. Te položaj našega sirmaškoga ljudstva je postao po bojni ešče dosta slabejši. Gospodarski red se je med narodami prevrgeo, meje so se spozaprle, tovarne so ne mele s koj delati blaga, tudi je izstradani človek ne mogeo kupovati. Posledica toga je bila, da je bilo dosta rok brezi dela. Tudi v našoj pokrajini je menkalo ljudem dela pa zaslužka. Le za vekšo silo se je znajšlo, pa samo telko, da či je toga dela le nekaj zmenkalo, se že poznao indri. Lani je šlo precī več ljudi v Argentiniyo pa Kanado, kak prvejšnja leta. Odked to? Bila je na Belji, kama hodi večina naši delavcov, povoden i to se je tak poznalo, da je vnogi bio prisiljeniti prek morja si iskat zaslužek i krūj.

Šli pa so dvoje vrste delavci v Ameriko, edni, ki majo svoje domačije, drugi, ki so si šteli nastaviti ešče svoj domek. Prvi navadno idejo zato, ar so

napravili duge, kda so izplačovali svojo bratjo, drugi pa potrebujejo, ka si napravijo dom, pa nekaj, kde bi se dalo kaj pridelati.

Boli človeka, kda vidi, ka te mlade moči idejo v tūhino, da bodo tam delale tūhincom, domo pa pride komaj le eden deo sada njihovoga dela, vendar pa je goni sila, štere se nemre ognoti. Šteri že nikak nemrejo inači, naj le dobijo kaj zaslužka, nego nesmemo z misli pustiti edno okolščino, štera nam pove, ka vnogi tej, ki idejo v tūhinsko naj premislijo dobro, ka delajo.

Okoli Dolnje Lendave, se zvršavle na veleposestvi takzvana kolonizacija. Lepi broj družin bi se lejko i se je že naselilo na tej parcelaj. Istina, da so šteli različni demokratski pa Radičovi privrženci, da bi se naselili na tej kolonijaj samo tūhinci, nedomačini. Svoje ne lepo delo so šteli zagovarjati s tem, da so prej to Slovenci i da bi si s temi kolonizacijami okrepila narodna meja. To je strašanska krivica našemu ljudstvu. Dobro je, či že te družine neso mogle živeti tam, kde njim je njihove domačije vojska vničila, naj bi se zednim naselili dol v Južnoj Srbiji, kde je dosta več zemle na razpolago kolonizacije. Zakaj dvoje naseljavanje? Zakaj ta velka krivica našemu ljudstvu? Ali pa smo mi ne Slovenci?

Tej ljudje, ki so živeli pod ščista drugimi okolščinami, se ne so mogli vživeti v obdelavanje te zemle. Neštarni, posebno prostovoljci so pustili zemlo ležati včasi neobdeiano. Zdrava pamet pa pravičnost je teda zahtevala, da či se že ednok šče kolonizirati kaj, naj se to dela razumno pa tak, da se odpomore socijalnomi položaji naši siromakov.

Dosta je napravila v tom pogledi naša stranka, štera je bila vsikdar na tom, da se na tej kolonijaj naselijo domače družine. Bojūvala se je proti tūhinskomi naseljavanji. V naj novejšem časi je pali dosegnola, da se dovolilo več kak šestdesetim družinam, ki so za to prosile, da si nastavijo svoje domačije.

Tisti, ki idejo v Argentiniyo ali Kanado, pa ešče nemajo doma, je bogše, da se naselijo na tej kolonijaj. Potne stroške, naj raj tū vložijo, pa de se to precī poznalo. Tudi či bodo tū tak skrbilivo delali kak tam si lahko počasi kaj spravijo i si lahko zemlo zrešijo. Več kak edno malo domačijo z nekaj plūgov zem-

le pa si niti v Ameriki nedo mogli leta pa leta zaslužiti.

Velka naloga ministrstva za socijalno politiko pa je, da spravi tem ljudem takše državno posojilo, štero de njim na pomoč, pa de z ednim tak razdeljeno, da dužniki v doglednom časi z intereši splačajo šumo, kak je to bilo vpelano pri državni hižaj v Bakovci pa M. Soboti.

Odkritosrčna reč.

Slovenski demokratje so od svojega nastopa vsem zavzeli posebno stališče pri narodi. Rekrutirajo se navadno z varaške noblese i neštarni ljudi na vesnici, štari radi čujejo či se njim pravi — gospod. Se zna, da je ta gospoda previsika, da bi se ponizila k našemi priprostomi človeki i ga mogla zarazmiti. Svoj narod spoznavle navadno iz „Jutra“ pa „Domovine“, ki sta njim dostokrat jedina vretina njihova spoznanja položaja našega maloga človeka. Kelko to spoznanje odgovarja istini, si lahko mislimo, kda pišejo te liste ljudje, ki so nikdar ne meli pravoga stika z ljudstvom. Kak se žive po naši kmetski hižaj i v siromaški kućicaj to njemi je neznano. Za to pa ne čūdo, da tej ljudje neščejo pripoznati nikše delo, štero ide za zбоgšanjem našega maloga človeka. Što ne pozna potrebčin, te nemre ali pa nešče pripoznati dela za te potrebčine.

Slov. Ljudskoj stranki so znane potrebčine široki plasti naroda. Ona zida svoj program ravno na tej potrebčinaj, zato je večina slovenskoga naroda organizirina ravno v njoj. Tudi njeno delo je vse napelano, da hasni ne samo ednoj vrsti ljudi posebno svojim pristašom, nego celomi narodi. zato se včasi najdejo ki morejo ščeš neščeš pripoznati to njeno delo.

„Narodni dnevnik“, list, štari je toti ne naš, pa šče biti kelko telko pravičen je prineseo zadnje dneve eden članek, štari je jako zanimiv. Kaže najmre kak nasprotniki, štirim je zagriženost ešče ne popunoma prevzela mogućane, mislijo od naše stranke.

Tam pravi, da bi bilo dobro, či bi se slovenski slobodomiselci otrosili Samostojne demokratske stranke i bi nastavili edno slovensko narodno stranko, štara toti ne bi bila postavljena na verski fundament, ovači pa bi naj šla v boj za pravice i haske Slovenije roko v roki s Slovenskov ljudskov strankov. Nato pa pisec piše svoje misli od naše stranke etak:

Za haske Slovenije bi bilo brezi dvojbe najbogše, či bi meli samo edno slovensko narodno ali ljudsko stranko. „Kak takša stranka pride v prvoj vrsti na red SLS stranka“, v šteroj bi morali sodelati vsi vsi pošteni i dobromisleči Slovenci. SLS je v kratkom časi, kda je bila na vladi pokazala, da je poštena stranka, i da se njoj idejo občni haski Slovenije ober vsega.

Dale pravi, da naj bi tista nova stranka napravila z našov pogodbo.

SNS stranka bi morala napraviti z SLS pošteno pogodbo. Ta pogodba bi naj obsegala včupno nastopanje v poslanskoj zbornici v vsej življenjski pitanjaj, štere zadevlejo življenjske haske Slovenije, razčistiti bi morali linijo znotrašnje potitične uprave Slovenije pitanje velki županov i uradništva pa tak dale. Osvedočeni smo, da bi SLS kak poštena stranka takšo pogodbo tudi držala, dokeč znamo, da je demokratska stranka v ednom najvažnejšom i najodločilnejšem megnjeni prelomila svojo reč.

Nazadnje ešče pravi pisec, da bi tak dobili v zbornici konči v gospodarski pitanjaj enotno zastopstvo, od šteroga bi lahko mela Slovenija največši haske. Kelko se v tom pogledi da s spametnim delom dosegnoti, nam je pokazala Slovenska ljudska stranka.

Ne nam je na tom, da bi morali biti naslonjeni na takše sodbe nasprotnikov, veseli pa nas, ta odkritosrčna sodba z nasprotnoga tabora. Naj že pišejo demokratarje kak ščejo, odkritosrčno delo za narod i nesebičnost SLS stranke mora spraviti vsakoga, ki resno misli do spoznanja, da za istino zastople pravice i haske svojega ljudstva.

Te reči si je dobro zapomliti za časa kortešeranja, kda do demokratski masnjaki hodili okoli naši domačij i segali v kmetske dlani, štere poznajo samo te, kda bi radi z nji zmamili kroglico za svoje škrinjice.

Domača vzgoja.

B. Vzgoja i včenje.

(Nadaljavanje.)

Poglednimo si domačo vzgojo malo bole na drogno. Namen vzgoje je v tesnom pomeni reči privzgojitev različni jakosti pa izobrazbe razuma. Premislimo vzgojo k različnim jakostam.

Sočūtnost. Sočūtenje je tisto plemenito čūstvo, brezi šteroga si nemremo misliti prave izobrazbe. Vzgojno sredstvo je tū skoro izključno samo vzgled, ar vzgojiteo nemre dati gojenci, česa sam nema. Trdoga srca

človik i šteri vidi samo sebe, nikdar nede mogeo vzgojiti deteta, da bi me-lo smilenje s trpečimi. Vzgojiteo, šteri trdosrčno dela s svojimi stariši, nemre čakati od svoje dece na stare dni kaj bogšega. Velkoga pomena za vzgojo sočutnosti je tudi to, da se roditela med sebov razmita. Či je zložnost med njima, te to dobro vpliva na razmerje dece i radi bratovsko i sestriško lübezen. Či pa med rodite-loma nega zložnosti, nego celo odür-javanje i sovraštvo, štero se kaže mo-goče celo v sirovom kreganji, se deca vzgajajo naravnoč k nesočütenti, da nemajo čütenti i smilenja z drü-gimi.

Prilik za zglede sočütenti je v dobroj družini zadosta. Sožalost zbüd-javlejo nesrečni dogodki, kak so be-teg, smrt itd. Paziti morajo vzgojitel-je, da deca ne vidijo, kak se stari kolejo, da se ne navzoči pri kak-šem mantranji vprežne živine, ar bi se v nji s tem zbüdjavala nesmile-nost i trdosičnost. Či se pa pri šte-rom deteti opazita že tevi dve napa-ki, te se pa njemi mora zavüpati, da pazi na ptice i na stvari, pa da goji rožice. Jako božno vpliva na čüstvo-vanje dece okrotno ravnanje rodite-lov z držinov, hlapcami pa deklami. Slabe posledke ma tudi vsikdar need-naka lübezen do dece, či se šteroga pred drüge postavlja (na priliko kakši mamin lübenček itd.) ar to neti mr-zenje i sovraštvo med decov.

Se spada tudi vzgoja lepoga opo-našanja, spoštüvanja starejših, višeš-nji pa tühincov i vzgoja gostolüb-nosti.

Vsaka vzgoja k povedanim ja-kostam pa je nemogoča, tam, kde roditela nemata ugleda pri svojoj deci. Ugled pri deci pa nemajo ali ga pa počasi zgübijo, roditelje, šteri ne-majo zadosta moči, ali šteri so za-volo velke lübezni do dece preveč popüstljivi, ali šteri se sovražijo med sebov. Deca takši roditelov nemajo nikše prave vzgoje i so samovolni, trdokorni, si vse podstopijo proti sta-

rišom samim i nemajo niti do lücko-ga človeka nikšega spoštüvanja. Se zna, da takša deca po krivici stari-šov sledkar, kda pridejo v svet, tü dosta trpijo, ar svet nema skrbi za njihove mühe i trdokornosti i jim is-te nesmileno zbija z glave.

Grešijo pa nešteri stariše nas-protno tudi s tem, da vzgajajo k spoštüvanju s prevelkov ostročov. S tem pa nikak ne dosegejo vzgojno-ga cila, ar preostro ravnanje z decov ne rodi spoštüvanja, nego straj.

Sramežljivost. Deca sprva toti ne vejo za sramežljivost, sledkar pa so za prizgojitev sramežljivosti jako dovetni. Vzgojno sredstvo za to je samo zgled roditelov, včenje pa govo-ričenje tü ne dosegneta nikaj, či ne-ga dobrega vzgleda, — posebno pa vzgled matere. Materina poštena čis-tost navdehne decu, posebno hčeri, z istim dühom sramežljivosti kak ga ma sama, i te düh sramežljivosti se v njih tak vtrdi, da je sprevaja skoz-celo življenje, či ga ne zamorijo kak-ši božni vzgledi. Ar pa lagoji vzgledi lahko zamorijo čüt sramežljivosti, je ne zadosta da sta rodila sama vzgled sramežljivosti, nego morata kak najbo-le skrbno odvrčati od dece vse, ka bi je vtegnolo pohüjšati. V poštev pa pride tü, kak smo že zadnjikrat po-vedali, pred vsem lagoja pajdašija, starejši pokvarjeni pajdaše, pa slaba kniga. Zato je edna prva i prevelka dužnost dobri vzgojitelov, da vsikdar pazijo, s kakšov pajdašijov hodijo i kakše knige čtejo njihova deca.

Odgovor.

V ednoj zadnji številki smo ob-javili, da nekša angleška družba razšir-javle edno prestavo svetoga pisma, šte-ra pa je ne od višešnje cerkvene ob-lasti potrjena i zato jo katoličani ne smejo čteti. Na to notico nam je mla-di listič „Muravidék“ odgovoro v ed-nom dugšem članki pod naslovom „Felekezeti türelmetlenség“, po naše:

verska nestrpnost. Na te članek gle-doč bodi povedano sledeče :

1.) Pisec sam sebe v svojem članki nesmileno vdari. Piše najmre, da je sveto pismo samo edno, samo tisto, štero je dao sam gospod Jezus Kristus i da k tomi nesme nišče ni-kaj koč djati niti vkrej vzeti. Dobro, podpišemo. To sveto pismo, štero je dao sam Kristus, pa so lüdie prepisü-ovali i je prestavljali na vsefele jezike. I vsi tej prepisi prestave morajo po njegovi rečaj odgovarjati prvomi svetomi pismi, či ne, te je to ne več Kristusov evangelij. Što pa naj prasodi, da te pa te prepis ali presta-va odgovarja pravomi svetomi ali ne pismi? Ali je ne potrebna nekša auk-toritativna oblast, štera to prasodi? No, či bi pisec malo po sveti okoli pogledno, bi ne mogeo kaj takšega za-pisati. Kda on prepíše kakši uradni spis, ali do vervali, ka tisti odgovarja originali, či ga ne da od kakše ob-lasti potrditi, da je resam ednaki s prv-im spisom? Ali je sv. pismo menje važno kak kak kakši drugi spis, da bi ga vsaki po svojoj miloj voli lejko prepisüvao?

2. Mi smo samo pravili, da nek-ša angleška družba širi to sveto pis-mo. Zakaj se pisec v to zaletavle? Či je desetkrat angleška družba, je za katoličance ne nikša auktoriteta. Za evangeličance je lahko, njim ne branimo, svoje pa lahko držimo.

3.) Pisec se nema nikaj vznemir-jati, da smo opominali katoličance, da ne smejo čteti, ar smo očivesno pove-dali, da je po cerkveni zakonaj za katoličance to prepovedano. Za evan-geličance smo ne nikaj pravili. Te bo-mo pa mi šli znamkar dopisnika „Mu-ravidéka“ pitat, ka je cerkveni zakon i ka ne.

4.) Pisec, či je ne z zaprtimi oč-mi hodo okoli, naj nam pove eden dokaz, ka smo bili versko nestrplivi. Ali smo ne dvakrat kandidirali evan-geličanca, ka s tem pokažemo upošte-vanje evangeličanski interesov. Kelko evangeličancov pa je glasalo za svo-

jega človeka? Pitamo pisca, kelko-krat je on vrgeo kroglico v našo škrinjico? Kakšo zvezo majo kroglice z prepovedjov sv. Materecerkvi, da se od cerkvene oblasti nepotrjeno sv. pismo nesmi čteti. Tü je napravo pi-sec skok, kakše logično misleči lüdie ne delajo.

5.) Telko že lahko čakamo od vsakoga, da či šče s kem debatirati, da konči pazljivo prečte to, na koj šče odgovarjati. Pisec pa ja naše notice ne dobro prečteo, ar ovači ne bi tak nespametno odgovarjao.

6.) S svojim spisom je pokazao, da niti ne razmi, ka je verska strpli-vost. Verska strplivost nikdar ne zah-tevle toga, da mi ne bi smeli svoji navukov i zapovedi povdariti i držati, nego nasprotno, da svoje povdarimo i držimo, drügovorce pa v izvrševanji njihove vere ne metimo i pri miri püstimo. Ali smo mi kaj od evangeli-čancov pravili v tistoj notici, niti v misli nesmo meli. Niti to smo ne znali či je tista angleška družba evangeličanska ali ne, ar se zove „Central translation institute LTD.“

Nasprotno je istina. Pisec pove-danoga članka pravi, da od višešnje cerkvene oblasti nepotrjeno sv. pis-mo lahko čtejo tudi katoličanci. On te-da pozavle katoličance, naj delajo pro-ti zakonom sv. Materecerkve, to je pa verska nestrpnost.

Vuk je pio ednok s potoka vodo. Niže dol od njega je prišla tudi ovca pit. Vuk jo je začeo kriviti, da njemi vodo kali i jo je raztrgao.

Tak je tudi s člankom v „Mura-vidéki“. Vulgo se pa pravijtakšemi de-janji — nesramnost.

ADI BÁCSI.

Slovenska Krajina.

— Nove meše v Slovenskoj Krajini. V Törnišči do meli letos dve novi meši, 10 julija bodo služili novo-mešnik g. Bakan Števan, za dva tjedna potom pa g. Kolenc Franc. Obema g-želemo, da bi njima i vsem vdeležencem

Pripovesti sv. Cirila

Vči se neprestano modrosti.

V ednom že precu starovičnom lisjaki se je zbüdila žela, da bi se ešče kaj več navčo. Išče za to primer-noga vučitelja. Čiravno je bio od starosti že ves prignjeni, je meo ešče živo želo, kaj več znati. Nedovedoč sreča, jako prefriganoga kovrana. Oba se prav prijazno pozdravita, i lisjak začne :

„Resan sam Bog je pripomogeo, da sam tak hitro najšeo, ka sam is-kao. Sam Bog mi je tebe dao za vu-čitelja, šteri vse prelečeš podnebje i pregledavleš vse na zemli odzgora do-li, da si vgasim žejo po znanji.“

Kovran odgovori :

Ka, ešče več ščeš zvedeti, ti stari prefrigani majster? Edino ka bi ti ešče bilo potrebno je, da bi vendar že ednok henjao tak grešno živeti.“

Tü pa začne vučenec lisjak kak vučenik i je etak modrüvao :

„Moj brat ne zameri, vej je že Salamon pravo: Či čüje moder mod-rost, de ešče modrejši. I zakaj je to pravo? Zato, ar modrost nema nikše meje, potrebno se je teda vsikdar vči-ti, posebno pa si moramo prizadevati za modrost v zadnji dnevaj svojega

življenja, ar je cio življenja modromi modrost. Kem bliže smo teda tomi cili tem z vekšov želov gledamo za njim i sledimo zgledi nature, ar naravno nagnenje k jakosti postane močnejše proti konci življenja, i svetlost düše v tistoj meri pridobivle, v šteroj meri svetlost v oči kaple.“

Teda je nekak v nas, da si s starostjov nekoliko prizadevlemo za modrost. Vej pa tudi ne ostanemo do-keč živemo na zemli, nikdar v ednom i istom düševnom stališi nego stople-mo nazaj, či ne stoplemo naprej. Rav-no isto zapazimo pri vsej rečaj na sveti. Kda je na pr. sunce najviše priš-lo, potom se počasi giblje doli i dnevi se kračijo, kda so henjali se dugšati. Ednako ide življenje proti starosti, kda že prestopimo možko dobo. Kak dugo si teda na poti življenja, se vči ne-prestanoma i ne misli, da dosta znaš, ar či obstaneš ideš že nazaj. Skoro vsi počütki merijo i gledajo naprej: oči nos kak tudi roke i noge.

Kda je lisjak to povedao, je vzeo slovo.

Brezi modrosti nema človik zno-trašnje vrednosti.

Ednok se je qrel zdigno visiko gor do najsvetlejši sunčni krajov. Od-pre svoje bistro oko v sunce i ves

prevzeti od začüdenja nad njegovov krasotov se začne z njim pogovarjati :

O, prekrasno, čüdepuno, umetno stvarjenje, ka pa si ti pravzaprav?

Sunce odgovori: „Toga nevem.“

Te odgovor je s čüdov napuno orla i da bi bila v vretini svetlosti tekla kmica nevednosti i zato dale pita :

Ka je to mogoče, da ti samo se-be ne bi poznalo i vidilo, či pa je vendar v tvojoj svetlobi vse vidno pa svetlo?«

Na to sunce odgovori orli :

„Jaz zaistino ne spoznam samo sebe, ar se toga spoznanja veselijo samo tista stvorjenja, štera so s pre-mišlavanjom same v sebe stoplena.“

Orel je šteo očivesnejše povedati svoje pitanje i nadaljavle :

»Kak i odked je to, da ne poz-naš svoje veličastne svetlosti, cene svoje vrednosti, zroke svoje prednosti, kak tudi, da ne spoznaš, da se nespre-menljivo obdržiš. Tak dugo, dokeč ne spoznaš samo sebe, ti nikaj ne hasni tvoja izvrstnost, kak modrost nikaj ne hasni bedaki, ne zjütrašnja zarja sle-pomi, ilepoglasen govor glühomi? — Na to se sunce tak odreže :

Čiravno samo za sebe nesam ni-kaj, pa sam vendar tistomi nekaj, šteromi

je vse podvrženo, ki je veličastna po-soda modrosti, ar je on modrijan (člo-vik). Zakaj on je spoznavajoč samoga sebe sam svoj i po svojoj modrosti je postavljeni za gospoda ober vsej tisti stvari, ki ma to modrost, je stvor-jeni po božoj podobi ali na njegov kep i je postavljeni že itaki v prvom za-četki za gospodara vsej vidni reči. Brezi dvojbe je teda vse toga modri-jana, v primeri z njim se morajo skri-ti vsi biseri i zlato, pokorna njemi je tudi vsa moč bogastva, zavolo toga je modrest dragša, kak vse bogastvo in kajkoli si što žele, se nemre z njov primerjati.

To povčenje je zanetilo v orli nezrečeno lübezen do modrosti i pro-so je sunce, naj njemi pove bole na kratko bole razumlivo, ka je pravza-prav modrost. Z veseljom njemi pove sunce pa pravi :

Modrost je stalnost düha, štero nemremo premeknoti z njov pravover-no spoznamo najvišešnje bitje — Boga i ga častimo s svetov lübezno-stjov. Što jo ma, je gospodar sveta, ou je sam svoj.“

Te reči si orel globoko vtisne v svoje srce i se povrne nazaj na svoje pečine.

rosilo iz njihovi prvi daritev mnogo božega blagoslova.

— **Zesna z voza spadnoli.** V Pertočo so prišli od Grada Jakob Poklič pomagat svojemi rodi grnot seno. Večer so ji ne pustili domo i so šli na voz sena spat. Proti zajtri se njim je nekaj senjalo i so spadnoli z voza, pa tak nesrečno da so si desno nogo v dvema mestoma potrli.

— **Nesreča pri gōranji dece:** V Sebeborci so se deca pri ednoj hiži gōrali. Dve leti staromi Cipot Števan so prevrgli lagev na nogo i so njemi nogo potrli.

— **Uradne vōre.** Uradne vōre so v letnom časi za mesece julij i august določene v davčnom uradi v Dolnjoj Lendavi od 7. do 13. i pol vōre vsaki den, po sobotaj pa od 7 pa do edne popodne. Nato se opozarjajo posebno pooblaščenj prodajalci kolkov i taksni vrednot, naj si poskrbijo iste vsigdar dopodne.

— **Nepoznanje, ali lagojina.** Vnogi ljudje ščejo celi svet po ednom kopiti soditi. Tak se vidi, da so tudi naše upravne oblasti ne nikaj bogše. V našoj Krajini je ne tak kak v varašej da bi vsaki stan bio za sebe popolnoma ločen i bi vsaki samo svojega pozvanja delo opravla. Pri nas je dosta takš obrtnikov, ki se nekaj časa v leti midijo pri svojoj obrti, po tom pa obdelavlejo pole. Ar majo pola premalo, zato se iščejo tu pa tam kakš postranski zaslužek. Pa niti med te se nemrejo računati tisti naši siromacije, šteri, da bi mogli živeti si na leto po štiri do petkrat kupijo kakše živinče, je malo podkrmijo i je z dobičkom dale odajo. Te ljudi nikša zdrava pamet nemre računati med trgovce po pozvanji. I vendar ka delajo z njimi naše oblasti? Kratkomal je je zračunajo med obrtnike i njim navržejo vse mogoče obrtniške dače, da tak da siromaki dosta več dajo za obrt kak pa zaslužijo. Toga je pod magjarskov upravov ne bilo. Tam se je strogo ločilo med trgovci po pozvanji i med trgovci samo pri priliki. Prvi so bili obdavščeni, drugi pa ne.

— **Napad na cesti.** V petek je šlo po cesti z M. Sobote proti Krogi več ljudi. Med potjov so se srečali z ednim človekom, s šterim so se prle v oštariji nekaj poštkali. Te se je na vsaki način šteo znesti nad njimi. Kda so prišli do njega, je ravno poleg pelao eden dečarec travo, v šteroj je meo koso zapičeno. Napadalec, ki je bio nekelko vinjeni, je zgrabo za koso i je napadno ednoga, šteri je ne meo nikaj proti njemi. Najprle njemi je zadeo s kosov za šinjek, pa se je napadnjeno. mi posrečilo se rešiti, drugoč pa ga je zadjo za laket pa njemi je celo miško na roki i laket prerezao. Poleg toga ga je ešče rano na dvema mestoma. Rana na roki je precj nevarna i je morala priti hitro zdravniška pomoč.

— **V nedeljo,** dne 3. julija 1927 priredi šolska mladina iz cele beltinske fare »Proslavo 10 letnice majniške deklaracije«. Prireditev se vrši v Belgincih na prostori pred farnov cerkvov. Na dnevnem redi so pevske točke, deklamacije, dečinske igre i telovadaj nastopi; pomagajo požarna društva, domača muzika pa nastopijo tudi govorniki, ki raztolmačijo pomen deklaracije in do govorili od porobljeni bratov v Julijski Krajini, v Korotani i pri Rabi. Prireditev se začne po večernicaj; vstopnine nega nikše. K prireditvi se pozavlejo vsi prijatelji mladine in zavedni državljani.

Tjedenske novine.

— **Nespametno rešuvanje.** Malo niže od Ljubljane so se seli trije mladenci v edno ladjo i so vozili po Savi. Veselo je šlo nekaj časa, na ednok pa ji je voda potegnola na ednom vanjki v posmük, kde se njim je ladja prevrgla. Dva sta znala dobro plavati i sta se rešila, tretji pa se je zalevao. Več plavačov je bilo na bregi, ki so njemi plavali hitro na pomoč. Kda so ga na breg spravili, je bio že omedleni. Začeli so ga k odihavanji spravlati. Nesreča pa je bila, ka ne so znali i so ga obrnoli zglavički, da bi se voda z njega scedila. Mantrali so ga pa preveč i predugo, tak je siromaki drobce počo i je od toga mrō.

— **Ki so meli v Slavenskoj banki peneze,** naj vzemejo na znanje, da je tisto, ka smo zadnjič objavili ne nikaj drugo kak da je nad vsem imanjom imenuvane banke napovedana kreda.

Za svoje terjanje pa se trbej oglasiti pismeno pri: *Odbor upnikov Slavenske banke, Ljubljana poštni predal 80.* Najbogše je, da pošlete na ednoj dopisnici svoj naslov, da njemi pošlejo vse potrebno za priglasitev.

— **Preganjanje krščnikov v Meksiki.** Prihajajo znova glasi o strašnom preganjanji katoličanov. V varaši Meksiki so zaprli 17 duhovnikov odpelali na cintor ino na kraji groba spostrelali, pri tom strašnom deli je eden jamar odnoro. Drugoga mladoga katoličanca so pa na križ pribitoga strelili. Ednoga katoličanskoga duhovnika so pa z petrolejom polejali ino zežgali. Vse to nikaj ne pomaga, „v ognji se skuša železo“, na konci vsigdar zmagojavno zaplahoče srebrno zlata zastava večnoga vatikanskoga Rima.

— **Nazaj v domovino se vrno po dugšem potüvanji** tudi nam dobro znani i priljubljeni g. dr. Slavič vseuč. profesor. Prepotüvali so celi Sinajski polotok na gambelaj v družbi dva beduina stanovnika iste puščave. Bili so tudi v samostani pod sinajskov gorov, gde so že prvoga časa krščanstva prebivali redovnicje. Tam se čuva tudi naj starejše sveto pismo v grškom jeziki pisano v 4. stoletji. Taloma so obhodili tudi sinajsko goro, na šteri je Moješ dobo za svoje Izraelce desetere bože zapovedi. Pred štirnajstimi dnevi se je napoto nazaj proti redečemi morji, brezi vsej neprilik ino od tam prek Sueškoga prekopa z brzoparnikom ino brzovlakom v peti dnevaj nazaj v svojo belo Ljubljano.

— **Naš kraljevski par** je premi. noči tjezen prišeo z posebnim dvorskim vlakom na Bled, gde ostane na počinki do jeseni, v spremstvu predsednika vlade i železničnoga ministra.

— **V Rusiji divjajo velki viherje.** V okolici mesta Čita je bio velki viher, delao je vrtelce vmes pa je vdarila toča, več oseb je težko ranjeni. V drugi kraja je pa vničena vsa žetva.

— **Lepi dar kat. novinarov.** Te dneve so hodili v Rimi katoličanski novinarje iz Belgije. Ravno te so pa rimski papa tudi imenuvali belgijskoga primaša za kardinala i pri toj priliki so bili sprijeti tudi v audijenco novinarje, šteri so dali lepi dar za dobrodelnost namene, da tak pokažejo svojo vernost do sv. Materecerkvi.

— **Divje ludomorstvo.** Na primorskem se je eden dečko pregovarao z ednim vojakom. Prijateo ga je vkraj spravla, da ne bi prišlo do kaj hüjšega i ga je domo sprevedo. Kda je pa šo nazaj so ga v tmici napadnoli trije vojaki i ga tak ranili, da je na drugi den mrō.

— **Ledenik se je odtrgao.** Lednik nastane tak, da se sneg na visiki bregaj po dnevi raztaple pod topločov sunca, v noči pa znova zmzrne, tak da se s snega napravi led. Te led počasi lazi v dolino, odspodi se vsikdar topi i nikdar ne pride do kraja v dolino. Na severnom Italijanskem se je eden takši ledenik odtrgao i skotao v dolino, po šteroj teče edna vodina. Strügo je tak zasipala, da se je voda začela vküper nabirati i je postanolo v dolini celo jezero. S strahom pa čakajo tisti čas, kda se led telko raztopi, da bo začela voda odtekati, ar se zna zgoditi, da nabrana voda v svojoj naglošči vse podere, ka najde pred sebov v dolini.

— **Vlak zavozo v automobil.** V Nemčiji je pri ednom križaji ceste z železnicov, je vlak zavozo naravnoč v sredino ednoga atomobila, šteroga je vsega razdrobo i vsej šest ljudi, ki so sedeli v njem raztrgao.

Zvünešnja politika.

Konferenca za omejitev oborožüvanja na morji se je pretečeni tjezen vršila v Ženevi, kde ma svoj sedež Društvo narodov. Zastopane so bile Združene države severnoamerikanske, Anglija pa Japonska, Francija, Nemčija pa Italija so poslale na njo samo svoje opazüvalce. Predsedüvao je amerianski delegat Gibson, šteri je povdarjao, da Združene države majo bojne ladje samo kak obrambno sredstvo ne pa kak kakše protenje proti šterojkoli državi. Angteški zastopnik se je zazavao na zmetno stališče svoje države, ar se vse evropske države paščijo povnažati svoje bojne ladje i je nastopo proti tomi da bi se države šle med sebov, štera se bole oboroži na morji. Zastopnik Japonske je pa bio za to, da se stavi vsako povnažanje bojni ladij, vendar pa naj bi bile male ladje od toga izvzete. Amerika pa Anglija sta izrazile svojo željo, da bi se omejitev zavsema spepala, teda tudi pri mali ladij. Samo s tem so si ne na očivesnom, kelko ladij bi si smela štera država obdržati s pogledom na svojo moč i svoj položaj, da pri tom ne bi bila nevarna za varnost drugi držav. Predloge zdaj študirajo strokovnjaki i na njihovom izpovedanom mišljenji de se osnovalo

vso delo konference v toj liniji. Od kakšega enotnoga stališča trej velesil ešče zdaj nega guča, ar nišče rad ne podira svojega plota.

Vogri so nastopili proti Društvi narodov, ar se ne zgodi vsikdar po njihovoj voli. Poslanec Lukač je nedavno vložo v zbornici interpelacijo za istopitev magjarske z Društva narodov, ar je isto prej prelomilo člen 239. trianonske mirovne pogodbe i je zavzelo pristransko stališče v pitanji narodnostni menšin i razorožitve.

Vlada Stirbeja v Rumuniji, od štere smo pisali v predzadnjoj števi, je živel le malo časa. Ar je bila zdaj v volitvaj premalo odločna so se korteške strasti tak zanetile, da so se bojali kakši nemirov. Tudi so se razbila pogajanja za vküpen volilni nastop med liberalcami i narodnov kmetskov strankov. Zato je Stirbej odstopo i novo vlado je prevzeo voditeo liberalcov Bratijanu, šteri je svojo moč i odločnost že večkrat pokazao, kda je že prle bio na vladi.

Naša gimnazija.

Sklep šoiskega leta na naši gimnaziji. Na Vidov den, 28. junija, se je dokončalo na našoj gimnaziji šolsko leto. Po službi božoj se je vršila v šolskoj telovadnici primerna slavnost, pri šteroj je bilo poleg dijaštva in profesorskoga zbora tudi precj odličnoga občinstva z varaša i okolice. Prav posebno moramo pozdraviti dejstvo, da je na proslavi bilo nekaj kmetskih možkov i žensk, ki so za zanimanjem sledili potek slavnosti. Vüpamo, da bo pri prišestni proslavi naše gimnazije obisk občinstva ešče vekši. (Či bi pozvali koga, tak pa ljudje ne vüpajo. Ur.)

Spored proslave je obsegao predvsem več pevskih točk, goslanje in telovadni nastop na prostem. Popenjevanje je bilo prav lepo, čüti se pa, ka se je opazilo tudi pri šolskoj službi božoj po nedelaj, da je možki zbor preslab. Zavodi menka pač sedmi i osmi razred. Med nastopajočimi dijaki so ništerni pokazali, da majo precj talenta za popevanje i glasbo.

Izredno pazlivost je zbüdilo obdarüvanje najskrbnejši vučencov iz poedini razredov. Obdarüvani so bili; iz I a. Berden Pavel iz Kobilja. Püčko Vincenc iz Ivanec i Sapač Franc iz Strükovec; iz I b. Gomboc Emerik iz Kroga; iz II a. Küčan Koloman iz Andrejec; iz II b. Balazič Matija; iz III a. Mikola Franc iz G. Petrovec; iz III b. Kolenko Štefan iz Črenovec i Sukič Janez iz Domanjšovec; iz IV. Hosedl Anton iz Fükšinec; iz V. Camplin Ivan iz Bogojine in Jerič Mihael iz Dokležovja.

Po končanoj proslavi so se dijakom razdelila letna svedočanstva.

Imam na prodaj

iz orehovega in jesenovega lesa fino napravljeni Bagrlin samo k kovači dati. Cena se poizve pri JOŽEF KELENCI Dolnja Bistrica.

Vabilo

na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice r. z. z n. z. v Črensovcih, ki se bo vršo 10. julija 1927 v prostoru Rim. kat. šole v Črensovcu z sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čitanje i odobrenje o zadnjem rednem i izrednem občnom zbori.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) Odobritev računskoga zaključka za leto 1926.
- 4.) Čitanje revizijskega poročila.
- 5.) Volitev kotrig načelstva, ki je z ednim tajnik posojilnice.
- 6.) Slučajnosti.

Načelstvo.

Prekusnice.

Nekaj za naše osle. Osli so jako potrpežljiva domača živalčeta pa tudi mule. Zavolo njihove žilavosti je tudi prek reda mantrajo. V njihovo obrambo, proti slabomi ravnani je izdal magistrat maloga angleškega mesteca Lutham na angleškem, gde osle pa mule za jahance rabijo, -- zapoved, po šteroj se lejko lüstvo posluži z oslami ali mulami za jahanje dnevno od 9—1 vore popodnevi pa od 2—6 vore večer. Opodne med počinkom, se morejo dobro hraniti ino napojiti, namreč osli. — Što steč je tudi nesmej rabiti za jahance, samo do 15 let starosti pa tudi žmetni nesmijo jahati osle pa mule. Vnogi naš osebi bi si odejno, či bi za to zapoved čuo!

Znamenje bojne. Za časa boja je nekšči vrednik kupo pri židovi melo, v šteroj je bilo, ka bi več vagala, primešanoga precu peska. Vrednik je bio jako čemeran, pa je v čemeraj napisao v svoj list: »Kupo sam pri ednom našem trgovci vreče mele, v šteroj je edna tretjina peska. Či mi tisti trgovec v 24 vora ne pošle na moje stanovanje vreče mele, te vütro z njegovim imenom popišem njegovo svinjarijo.« Za 24 vör je dobo od vsej trgovcov po vreče l. a mele.

GOSPODARSTVO.

Ceplenje.

Dozdaj smo zgajali divjake. Zdaj pa moremo misliti kak bomo divjake z bogšali, ka nam bodo rodili dober i tečen sad. To se zgodi s pomočjov cepljenja.

Ceplenje je dosta vrst: Popkovanje ali okulacija, kalanje ali razkol, spehavanje, spehavanje z jezičkom, pripehavanje, ceplenje v žleb, ceplenje za skorjo i ešče več drugi vrst. Za nas proste tudi, sta najbolje priporočilivi prvi dve vrsti.

Popkovanje ali okulacija. Divjake, šteri so stari eno ali dve leti, cepimo navadno z okuliranjem. To je najbolje prosto ceplenje. Pri tom se drevo malo rani i je najbolje gvišno. Vršimo je navadno v meseci avgusti i do polovice septembra. Najprle cepimo gruškovu i potem jablanove divjake.

Cepiče narežemo te, gda idemo cepit z zdravoga i rodovitnoga dreva. Kda smo odrezali liste tak, ka ostane pri oki ešče malo petlike od lista, je postavimo v vodo, ka se nam ne po-

süšijo. Zdaj pa zememo cepič v roko i zrežemo z ostrim nožom oko tak, ka pride tudi malo lesa kcoj. Srednja oka na mladiki so najbogša. Pri rezanji ok pa moremo paziti, ka s prsti ne primemo vrezanoga dela ali ga pa ne zmočimo s slino. Nato pa zarezemo z nožom na divjaki od 5 do 10 cm. visoko od zemle zarezno, podobno tiskani (štampani) literi T. Znožom zdignemo eden deo skorje i pritisnemo pod skorjo oko, potom zavezemo z rafijo tak, ka ostane oko vöni. Okuliranje je gotovo.

Okuliranje se more vršiti friško, ka se nam oko ne posüši, ar bi bio ovači ves trüd zaman. — Med skorjo i lesom se nahaja „kambij“. To je tisto, ka more pri cepljenji priti vküper od divjaka i cepiča. Či to ne pride vküper, te je vse naše delo nikaj ne vredno. S toga vidimo, ka pri okuliranji oba „kambija“ gvišno prideta vküper i zato je okuliranje najbouse ceplenje. Okuliramo lejko celi den, samo v jako vroči podnevaj i pa v vetrovnom vremeni ne.

Po pretečeni štirinajsti dnevaj pogledamo, či se je ceplenje posrečilo. Či se s prstom doteknemo petlike i ta odpadne, je ceplenje dobro. Či pa petlika postane čarna i se drži oka, moremo ešče ednok cepiti. Či se tudi to ne posreči, pa cepimo na sprotlike v razkol. Po minoli tri tjednaj pe prerežemo vezalje na drugom kraji oka, ovači drevo na prerezanom kraji ostane drogno i se lejko potere. Vse poganke, šteri rastejo pod cepljenim okom, moremo odtrgati. Te poganki rastejo na račun ceplenoga oka. Oko pa v tem leti ne sme pognati, zato ka bi poganek po zimi zmrzno.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 330 Din., žita 225 Din., ova 200 Din., kukorice 200 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 250 Din. Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8—11 Din., teoci 10— Din., svinje 15—16 Din. Krma: Sena 80—90 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 70 par, Schilling 8 D 00 p. Čehoslovaška krona 1 D. 68 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 3·20 D.

Podpirajte i čite

„NOVINE“!

Prekmursko kat. podporo društvo sv. Ivana Krstitela.

št. 13. spadajoče pod družbo sv. Družine. Društvo je ustanovljeno 15 septembra 1920 1. in je najbolše za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagi. Zavartuje se lahko od 250 do 500 dolarov. Moški in ženske od 16. pa do 55. leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačüjejo vsi po ednoj ceni 15 centov na en mesec, a starejši pa po svojoj starosti, či se mladi da notri menje, či starejši več. Seja je vsakšo 4. nedelo v meseci ob 2 vöri popoldne v Cerkevnoj dvorani sv. Štefaua, Lincoln, št. po 22. Pl. V slučaji poškodbe član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol., za zgübo ednoga oka 100 dol., za 2 oke 250 dol., tak ravno za roko ali nogo či je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali na nogi 50 dol. Odborniki za leto 1927. so sledeči: Predsednik: Ivan Horvat 2050 W. 23 rd, St., podpredsednik: Martin Gabor, tajnik. Štefan Foy 1929 W. 22 nd. Pl., blagajnik: Ivan Denša 2730. Arthington St., zapisnikar: Marko Vouri, nadzorniki: Števan Horvat, Matjaš Hajdinjak in Mihal Haklin. Društva voditeo: Janoš Hren, vratar: Števan Kreslin.

Sodarske pomočnike sprejme

pri prosti hrani, stanovanju in perilu FRANC REPIČ, sodar v Ljubljani, Kolizejska cesta 18.

Mali oglasi.

K odaji je

veliko posestvo, na Ščavnici poleg Gornje Radgone, štero obstoji iz 46 oralov zemlje, vse okoli hiše. Vse gibajočov i negibajočov stvarjov. Poslopje zidano in s črepom pokrito. Da se tudi z arende na več let. Reflektanti se naj zglasijo pri KOCIPER MATIJI v Rakičani poleg Murske Sobotne.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

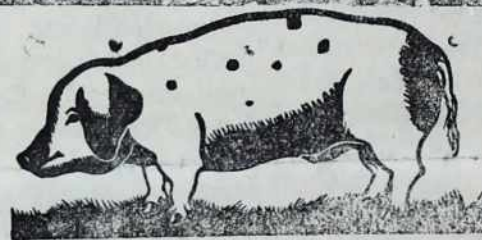
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Na znanje županom!

VOLILNI IMENIK
in
ABECEDNI IMENIK

se dobi pri

IZIDOR HAHN
trgovini v MURSKI SOBOTI.

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenje rdečice se je izkazal v nešteti slučajih kot edino uspešno zdravilo

sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev.

To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejo zdravim živalim ter pri obolelih pravočasno uporabljn zabrani rdečico.

Previden rejec imej ta prašek vedno doma!

1 zavojev 12 Din, 10 zavojev 100 Din., preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštaine prosto, sicer po povzetju.

Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo

Lekarna Me. STANKO HOČEVAR,
VRHNIKA, štev.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Prva Prekmurska Zaloga pohištva ino hižni potrebščin

pri mariborskoj firmi ŠERCER i DRUG

štera odpre

PODRÜŽNICO v M. Soboti
Cerkvena ul. 178. (Dr. Cifrakova hiža) v prostoraj negdašnje pošte.

dne 1. julija 1927.

Mejla de na skladišči iz raznovrstnoga trdoga i mehkoega lesa delane spalnice, obednico, kühinjsko pohištvo, vložke za poste, matrace, preproge (tepihe), zagrnjala, pokrovce, pobožne kepe, razpetja, razne podobe, sprejme vsakojačke tapecirarske posle ino druga popravila, vse po **najnižoj dnevnoj ceni.**

Prodaja brezi povišanja cen, plačüvanje se tudi lejko na rate opravi po jako dobri pogojaj.